

ÉVFORDULÓK

50 éves az edelényi könyvtár

Egy intézmény életében az évfordulók különös jelentőséggel bírnak, hisz ilyenkor számvetést készítenek munkatársai a fejlődésről, az elődök tevékenységéről, s talán még azon is elgondolkodnak, hogy van-e olyan dolog, amit másképp kellett volna csinálni.

Ötven év munkáját egységes keretbe foglalni és az ez idő alatt folyó tevékenységet felvázolni a rendelkezésre álló rövid idő alatt lehetetlen, hisz nagy mennyiségű iratanyagot kellene átnézni ahhoz, hogy megfelelő tájékozottságra tegyünk szert. Reméljük azonban, hogy lesz egyszer majd valaki, aki hosszabb időt szán a még ma is egyben megtalálható könyvtári irattár feldolgozására. Addig, míg ez meg nem történik, jelen munka összeállításánál Slezsák Imre volt könyvtárigazgató és Krajnyák Bertalanné volt igazgatóhelyettes szakdolgozatait hívjuk segítségül a kezdeti időszak leírásához, majd a könyvtár egyéb dokumentumait vesszük sorra.

A második világháborúban súlyos veszteségeket szenvedett ország talpra állását a hatalomért folytatott politikai harc is nehezítette.

Az államosítás nemcsak a gazdasági életben, hanem a kulturális életben is jelentkezett, hisz az ipartelegeken, bányatelegeken és falvakban a két világháború közötti időszakban jól működő olvasóköri munkáját erőszakosan kisajátította a szakszervezet.

A kulturális élet alapszintű megteremtésére 1952-ben, a tanácsok megalkakulása (1950) után került sor. Egy 1952-es Minisztertanácsi határozat előírta a könyvtárak létrehozását.

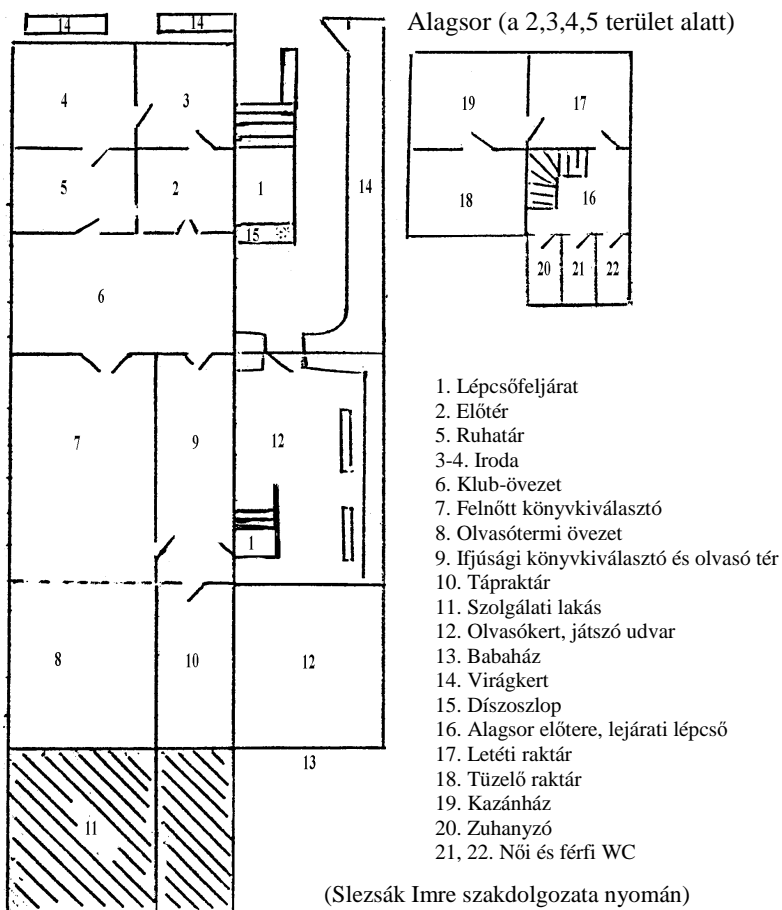
Borsod-Abaúj-Zemplén megye első járási könyvtára 1952. október 19-én nyílt meg a nagyközönség előtt Edelényben. Az Edelény község könyvtárügyét is szolgáló létesítmény a település központjában, egy régi magánlakásban került kialakításra két helyiségben 72 m² alapterületen. (Ma István király útja 50., az ÁNTSZ és az Ügyvédi Munkaközösség épülete.) Később kiderült, hogy a Járási Tanács vezetői az MDP (Magyar Dolgozók Pártja) járási bizottsága előadótermét vették igénybe erre a célra, melyet a pártbizottság sokáig visszakövetelt, de eredménytelenül. 1953-54 telén az egyik helyiséget igénybe vette a Járási Tanács, ezt egy év után újra birtokba vehette a könyvtár. 1955-ben a Járási Statisztikai Felügyelőséggel cserélve kb. 92 m² alapterületűre nőtt a könyvtár, egy szobával gyarapodva.

Berendezése nagyon szegényes volt a megalakuláskor. Négy könyvespolc, egy kölcsönzöpult és a megyei könyvtártól kapott négy használt olvasóasztal a hozzá tartozó 16 székkal.

A könyvtár életében jelentős változást a második öt éves terv időszaka hozott, amikor a Járási Tanács Végrehajtó Bizottsága 191/1961. sz. határozata alapján megkapták a Honvéd Kiegészítő Parancsnokság 150 éves, rossz állapotban lévő épületét, melyet a Megyei Tanács és a Művelődésügyi Minisztérium anyagi támogatásával kb. egymillió Ft költséggel újjáépítettek és berendeztek. A munkából jelentős részt vállaltak a könyvtár dolgozói.

Az 1963. december 22-én felavatott könyvtár modern berendezésével, felszereltségével és a feladatnak megfelelő tereprendezésével jó példát adott a modernizálásra, felújításra váró intézményeknek.

Az új edelényi könyvtár alaprajza



1966-67-ben kétszintes „tápraktárral” bővült a könyvtár. 1977-ben a Nagyközségi Tanács döntése alapján az 1962-ben szolgálati lakásnak épült részt megkapta az intézmény, és így mintegy 80 m²-rel bővült. A helyiségeket átalakítva bővült a gyermekrészleg is. A felnőtt részlegben galériás részt alakítottak ki, és itt helyezték el az olvasótermi állományt.

1976-ban került sor a zenei részleg kialakítására a megyei tanács anyagi támogatásával és az edelényi Ruhagyár egyik szocialista brigádjának a segítségével, akik a szerelési munkákat végezték. Tizenkét négyesvonalos hallgatóhely állt az olvasók rendelkezésére sztereo minőségben. Átadásra 1976. október 8-án, a Zenei Világnapon került sor.

Az 1979-es újabb épületbővítéssel sikerült elérni, hogy 1980-ban egy 400 folyóméter vasállványzatú polcrendszerrel folyóiratraktárt alakítsanak ki. Az állványzat anyagi fedezetét a Kulturális Minisztérium biztosította pályázat útján.

1986-ban újabb résszel bővült a könyvtár. A járások megszűnése után a városi tanács az egykori járási hivatal épületébe költözött és az üresen maradt épületből egészségügyi intézményt alakítottak ki, ahová a könyvtár déli részéhez toldott épületben helyet foglaló zöldkereszt (csecsemőgondozó) is elköltözött. Ezt az épületrészt kapta meg a könyvtár hasznosításra. Az udvaron a garázs és az olajtároló helyiség építésének idejét sajnos nem tudjuk.

Az intézmény neve többször is változott, s a kezdeti megyei tanácsi irányítás alól a település tanácsának irányítása alá került.

Az intézmény névváltozásai:

1952. Járási Könyvtár

1970. Nagyközségi és Járási Könyvtár

1984. Városi Jogú Nagyközségi Könyvtár

1986. Városi Könyvtár

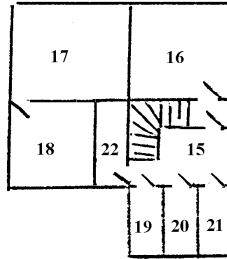
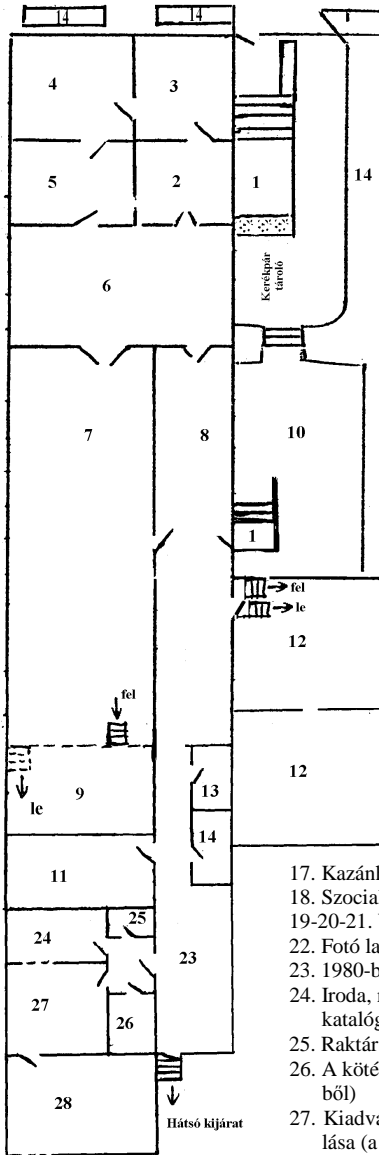
1994. Városi Rendezvények Háza és Könyvtár

2000. ápr. 1. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum

A névváltozások nem eredményeztek minden esetben a feladat ellátásában változást, erre csak 1989-ben került sor, amikor a városi tanács megszüntette az intézmény körzeti tevékenységét.

1994-ben összevonták az edelényi művelődési intézményeket. Továbbra is folytatódtak a könyvtár évek óta jól bevált rendezvényei és sok új elemmel gazdagodtak Laki-Lukács László igazgatósága alatt, aki 1992-1999. között állt az intézmény élén. 1999. december 1-től Hadobás Pál az összevont intézmény igazgatója. Jelenleg négy egység tartozik az összevont intézményhez, a több mint 65000 kötetes Városi Könyvtár; a Művelődési Központ, melynek jogelődje 1951-ben létesült; a Borsodi Tájház, melyet 1987-ben vásárolt meg a Városi Tanács, majd az önkormányzat bővítette 1997-ben a Szarka-féle házzal és portáival, 2000-ben pedig a Vadászy-féle házzal és portáival, valamint a Borsodi Földvárrel; 2001. január 1-től tartozik az intézmény kezelésébe az Információs Iroda és Vendégház, mely 21 férőhelyes.

A Városi Könyvtár alaprajza 2002-ben



1. Lépcsőfeljáró
2. Előtér
3. Gazdasági iroda
4. Igazgatói iroda
5. Feldolgozó iroda
6. Kölcsönző rész
7. Felnőtt könyvkiválasztó
8. Ifjúsági könyvkiválasztó és olvasó tér
9. A szolgálati lakásból kialakított kétszintes tér, felül olvasóterem
10. Udvar
11. Számítógépes terem, a helytörténeti könyvek és közéleti dokumentumok és OR-es anyag raktára (a lakásból kialakítva 1977-ben)
12. Kétszintes könyvraktárak (1967-ben épült)
13. Konyha (a lakásból kialakítva 1977-ben)
14. Irattár (a lakásból kialakítva 1977-ben)
15. Alagsor előtér
16. Irattár
17. Kazánház
18. Szocialista könyvek
- 19-20-21. WC
22. Fotó labor
23. 1980-ban épült folyóirat-raktár
24. Iroda, neves személyek helytörténeti anyaga, raktári katalógusok
25. Raktár (a Zöldkeresztből átalakítva 1986-ban)
26. A kötetzeti és nyomdai anyagok raktára (a Zöldkeresztből)
27. Kiadványszerkesztő iroda, másoló, hanglemezek tárolása (a Zöldkeresztből)
28. Gépterem (vágógép, tűzőgép stb.), technikai eszközök raktára (a Zöldkeresztből)

A könyvtár többféle kiadványt indított útjára az eltelt ötven év alatt. A rendezvényeit népszerűsítő Könyvtári Tájékoztató 1959-ben jelent meg először, de havi rendszerességgel csak 1964-től lát napvilágot. Jelenleg az Edelényi Műsor címet viseli.

1965-ben Edelényi Könyvbarát címen indított útjára egy helytörténettel is foglalkozó kiadványt a könyvtár, mely négy év után megszűnt. Körülbelül ez idő tájt jelent meg a Bódvavölgyi Könyvtáros, mely három év után megszűnt.

Tartósnak bizonyult viszont az Edelényi Füzetek honismereti és irodalmi kiadványsorozat, amely 1987-ben indult útjára és már 28 kötete jelent meg.

1997-től jelenik meg A Borsodi Tájház Közleményei című periodika.

A könyvtárban dolgozók létszáma a feladat növekedéséhez mérten 1992-ig nőtt, és ekkor 14 fő volt. Jelenleg az összevont intézmény teljes létszáma 15 fő.

Sok neves ember fordult meg ezalatt az időszak alatt a különböző alkalmakból szervezett rendezvényeken.

A teljesség igénye nélkül felsoroljuk néhányukat:

Dr. Bálint György	<i>mezőgazdasági szakíró</i>	1975
Balogh Béni	<i>író</i>	1980, 1999
Bajor Nagy Ernő	<i>újságíró</i>	1976 (többször)
Baranyi Ferenc	<i>költő</i>	1976
Dr. Benedek István	<i>író, elmegyógyász</i>	1967
Béres Ferenc	<i>dalénekes</i>	1976 (többször)
Bihari Klára	<i>író</i>	1966
Dr. Buga László	<i>orvos, író</i>	1974
Dr. Czeizel Endre	<i>orvos, genetikus</i>	1985
Czine Mihály	<i>irodalomtörténész</i>	1972
Farkas Bertalan	<i>úrhajós</i>	1986
Fehér Klára	<i>író</i>	1971
Garai Gábor	<i>költő</i>	1971
Dr. Jakucs László	<i>geográfus, geológus</i>	1979
Jókai Anna	<i>író</i>	1975 (2002)
Dr. Kabdebó Lóránt	<i>irodalomtörténész</i>	1966
Dr. Király István	<i>irodalomtörténész</i>	1981
Dr. Kulin György	<i>csillagász</i>	1973
Ladányi Mihály	<i>költő</i>	1973
Lőrincz L. László	<i>író</i>	1986
Markó Béla	<i>költő</i>	1992
Moldova György	<i>író</i>	1970
Nemere István	<i>író</i>	1992

Schirilla György	<i>természetgyógyász</i>	1988
Szabó Magda	<i>író</i>	1965
Váci Mihály	<i>költő</i>	1975
Végh Antal	<i>író</i>	1967
Veres Péter	<i>író</i>	1965

A könyvtár alapterülete jelenleg 560 m², több mint 65000 kötet az állománya és 98 napilap és folyóirat jár rendszeresen.

Munkánk végzéséhez a város önkormányzata nyújt segítséget és az anyagiakon túl erkölcsei támogatásuk biztosítja a nyugodt munkát. Az önkormányzat fenntartói segítségével felül pályázatokkal növeljük bevételeinket, de segítenek vállalkozók és önkormányzati képviselők is munkánkban, akik közül ki kell emeljem Rejtő László nevét, aki számos rendezvényünk támogatója volt. A munkánkat segítő minden támogatást ezúton is köszönünk.

Bízva intézményünk további fejlődésében kezdjük meg a következő ötven évet!

Hadobás Pál

*

25 éves az edelényi kertbarát kör

25 év egy ember életében is jelentős, de egy kertbarát kör életében már tiszteletet adó kornak számít és azt jelenti, hogy kiállta az idők próbáját.

Az alapítók 1976. február 25-én hozták létre a kört, és most emlékezünk ünnepélyes keretek között az eltelt 25 évre.

Az 1970-80-as években a Járási Könyvtár keretén belül több civil szerveződés, hobbi vagy szakmai jellegű körök sora alakult, köztük a Miklós Gyula Kertbarát Kör is.

Megalakításának gondolata abból a gazdasági szükségszerűségből fogant, hogy Edelény területén szinte minden gazdának volt és van szőlője, gyümölcsöse. A tsz-szervezés után ezek a területek egyéni tulajdonban maradtak zártkert címen. A szép szőlő s a jó bor bizonyos szimbólum is. Tudjuk, hogy a jó bor a gazda dicsérete és egyben szakmai elismerést is jelent. A szőlészet-borászat már a 19. században is jellemzője volt e tájnak. A természeti környezet, a klíma, a várost övező dombok alkalmasak a szőlőtermelésre és a vele járó borkészítésre. A kőzet, a talaj alkalmas jó borpincék kialakítására. Már hosszú idők óta váltakozó intenzitással folyt a szőlőtermelés és a borkészítés településünkön. A természeti adottságok mellett kellett az a társadalmi közeg, amely tudott áldozni is a jó szőlő- és bortermelés érdekében. Szőlőterületeink Kis- és Nagycsásza, Ludmilla, Sápi-hegy, Is-

tenhegy, Finkei hegy jelzik, hogy nagy terület alkalmas e nemes növény és nedű termelésére. Szerves része történetünknek, hogy kiváló edelényi születesű személyek voltak az elődök között, akik gondjaikba vették a szőlőtermesztést országos szinten is. A 19. század végén és a 20. század elején már nagyüzemi szőlőbirtok is volt a területen. A császtai bor palackozva eljutott az ország egész területére, még Erdélybe is.

A helytörténeti kutatások két országosan is jelentős személyről emlékeznek meg. Miklós Gyuláról, körünk névadójáról és dr. Lónyay Ferencről.

A Miklósvári Miklós-család az 1600-as évek elejétől ismert finkei földbirtokosok. A család számos tagja politikus és gazdasági szakember volt.

Névadónk, Miklós Gyula 1832-ben született Finkén, 1894-ben, 62 éves korában hunyt el. 16 évesen beállt Kossuth Lajos seregébe. Jó lovas hírében állott, főhadnagyi rangig vitte. A világosi fegyverletétel után közlegényként besorozták a császári seregbe. Később huszár lett és főhadnagyként szerelt le. Az 1860-as években főszolgabíró, 1871 és 1881 között az edelényi választókerület képviselője közmegelegedésre. Az 1879. évi székesfehérvári gazdakongresszuson figyeltek fel rá, hogy a szőlészetben és borászatban igen jártas. Kinevezték borászati kormánybiztosnak. A 19. század utolsó évtizedeiben a magyar szőlészetet ért tragikus filoxéra-járvány elleni harc szervezője volt. Létrehozta a központi mintapincészetet oktatás céljából. Fellendítette a konyakipart. A felső- és alsófokú szőlész-borász szakképzés felkarolója, szervezője, támogatója. Szerkesztője a Borászat törzskönyvének. Szervezője az amerikai vessző szaporító telepítésnek (Sajószentpéter, Szendrő, Tarcal). Nagy szerepe volt az immunis homokos területek szőlővel való betelepítésében. 1884-ben kísérleti telepet hozott létre (Miklós-telep). Szerkesztője volt a Borászati Lapok című folyóiratnak. Számos kitüntetést és elismerést kapott tevékenységéért.

Munkatársa volt dr. Lónyay Ferenc. Egyik legfontosabb feladatának tekintette a filoxéra és peronoszpóra által nagy károkat szenvedett hagyományos hegyvidékeink szőlészetének rekonstrukcióját. 1910-ben a földművelésügyi minisztérium szőlészeti és borászati főosztályvezetője és borászati kormánybiztos. Az 1976-ban Slezsák Imre által szervezett kertbarát kör névadója Miklós Gyula lett.

1976-ban Slezsák Imre könyvtárigazgató kezdeményezésére tömörültek szakmai körbe azok az emberek, akik szerették a szőlőt, és tudásukat, gyakorlati tapasztalataikat igyekeztek gyarapítani. A kör különböző képzettségű, felfogású, nézetű egyének baráti és szakmai közössége lett. Csatlakoztak azok az emberek, akik hajlandóak voltak jobb minőségű és értékű szőlőt telepíteni. A kör megteremtette a szakmai felkészítés lehetőségét. Az évek folyamán megrendezett borversenyek mérföldkövei voltak a fejlődésnek. A szakmai képzést úgy segítették elő, hogy neves szakembereket

hívtak meg a foglalkozásokra. Tudásuk gyarapítását segítették a rendszeresen meghirdetett mezőgazdasági könyvhónapok. Így biztosítva volt a szakirodalommal való ellátás is. Akik nem vásárolták meg, a könyvtárban megtalálhatták. Felvették a kapcsolatot több kertbarát körrel és kölcsönös látogatások alkalmával, melyben szerepelt egy-egy telepítés, pince megtekintése, szakmai eszmecsere és a természetesen vele járó borkóstolás is. Ilyen rendezvények voltak a mezőcsáti, hajdúböszörményi, szarvasi, miskolci kertbarát körökkel való találkozások. A 1980-90-es években számos kiránduláson vettek részt tagjaink (Eger, Szarvas, Kecskemét, Miklós-telep, Szeged, Ópusztaszer, a zempléni borvidék). Ezek a kirándulások erősítették a közösségi összetartást. Számos esetben családtagok is részt vettek ezeken. Biztosították minden esetben a szakmai érdeklődés kielégítését, hozzájárultak hazánk történeti és kulturális emlékeinek szélesebb körű megismeréséhez. Slezsák Imre körelnök jó könyvtáros és népművelő volt, úgy szervezte ezeket a kirándulásokat, hogy mindkét terület arányosan kapjon benne részt. Öröm volt egy ilyen kiránduláson részt venni. Sajnos az utóbbi időben egyre kevesebb a lehetőségünk rá.

A kertbarát kör évenkénti jelentős eseménye az eddig 14 alkalommal megrendezett borverseny. Kezdetben 20-30 bort, az utóbbi években már 100-110 bort neveztek be. Minden esetben szakértő megyei zsűri bírálta a borokat és utána következett a szakmai értékelés. Véleményünk szerint ezek a szakszerű értékelések segítettek elő, hogy a jó szőlőből egyre jobb borokat tudtak készíteni. Volt sértődés is, de egészében közmegelégedésnek örvendett. A borverseny megrendezéséhez hosszú időn keresztül nagy segítséget adott dr. Farkas Attila, a megyei kertbarát körök elnöke, aki kemény, de szakmailag kifogástalan bírálatával segítette elő, hogy egyre több jó bor került a versenyekre.

Aranyérmes boraink a megyei versenyeken is jól megállták a helyüket. Számos kertbarát kör tag éveken keresztül vett részt a már országos jellegűvé vált bogácsi borversenyen és igen tisztas eredményeket értek el. Tóth Bálint gazda országos versenyen is aranyérmet nyert borával. E versenyeken való részvétel, személyes közbenjárás és az önkormányzat támogatásának eredményeképpen Edelényt jó szőlő- és bortermőhellyé nyilvánították. A megtisztelő cím elérésében nagy szerepe volt a kertbarát kör tagjainak és elnökének.

Eddig csak a kiemelkedő ünnepi dolgokról szóltam. A kör hétköznapi is bírnak ilyen jelentőséggel. Minden hónapban két alkalommal, kedden jövőnk össze a városi könyvtárban. A nagyobb programokhoz igazítjuk mindennapos tevékenységünket. Előre elkészített program szerint általában augusztustól júniusig tartjuk a foglalkozásokat. A nyár folyamán egy-két alkalommal egy-egy borpincés gazdánál szalonnasütést rendezünk és megtekint-

jük a szőlőjét. A szakmai munka szervezésében jelentős szerepe volt és van Vozár Lajos mérnök körbarát-tagunknak, ő a kertbarát kör szakmai tanácsadója. A foglalkozásokon mindig aktuális témák szerepelnek. Az utóbbi két évben jó kapcsolat alakult ki a nemrég megalakult hegyközséggel. A 2002. évi borversenyt már közösen rendeztük. A kör tagjai egyben a hegyközség vezetőségének is tagjai. Kapcsolatunk fenntartónkkal, a városi könyvtárral is jó. Minden tagunk egyben könyvtártag is. Rendszeres látogatói vagyunk a könyvtár és a rendezvények háza egyéb kulturális rendezvényeinek. Több kertbarát tagja a férfikórusnak.

Jó és gyümölcsöző kapcsolat van a helyi önkormányzattal. Kikérték véleményünket és támogattak, szeretnénk, ha ez a jövőben is így lenne. Meg kívánom említeni, hogy több borház és pince már alkalmas hétvégi pihenőháznak is. Van tudomásunk arról, hogy névnapokat, születésnapokat is rendeznek a szőlőben. Örömiünkre szolgál, hogy van területünkön egy reprezentatív, nagyobb korszerű szőlőtelepítés Tóth Bálint gazda tulajdonában. Szép, gazdaságos és bemutatható. Ez mondható el számos tagunk borházáról és borpincéjéről, szőlőültetvényéről is.

Néhány gondolatot a közelebbi és távolabbi céljainkról. Szeretnénk, ha a kertbarát kör még újabb jubileumokat érne meg. Tudjuk, hogy a kertbarát kör nem döntést hozó testület, de tagjai számos tanáccsal, kezdeményezéssel segítettek elő a megfelelő döntéseket.

Teljesíteni kívánjuk Slezsák Imre barátunk kívánságát, aki 25 éven keresztül volt elnökünk, hogy működtessük a kört továbbra is. Távolabbi cél, hogy társuljunk valamelyik borvidékhez. Ennek feltételei érlelődnek, de még nincsenek meg. Javasoljuk, hogy sürgősen meg kell oldani a szőlőterület infrastrukturális fejlődését. Villanyhálózat, járható úthálózat kialakítása nélkül nincs előrelépés. Szükséges lenne a hobbikertszerű művelés mellett nagyobb ültetvények kialakítása. Javasoljuk, hogy az Eu-csatlakozás lehetőségeit szélesebb körben ismertessük meg a kertbarát kör és a hegyközség gazdáival. Szükség lenne egy palackozó üzem megépítésére, mely a kistermelőket is kiszolgálná. A szőlőtermelés mellett igen jelentős gyümölcs-termelés is folyik. Gondunk a bor és a gyümölcs értékesítése. Megfontolandó lenne a kerti, mezőgazdasági, szeszipari melléktermékek, hulladékok feldolgozását szolgáló komposzttelep kiépítése. Hasznos lenne, ha felvásárlási és értékesítési szövetkezet jönne létre. Sok ötlet, javaslat összegyűjtésére és megjelenítésére van lehetőségünk.

Tekintettel arra, hogy tagságunk életkora jelentősen meghaladja a „25” évet, fiatalításra van szükség.

A szarvasi példa azt mutatja, hogy hasznos lenne a nők bevonása is.

25 éven keresztül az akarat, a tenni vágyás tüze, a szőlő és bor szeretete, tisztelete tartotta egyben a kört. Talán látszólag kicsi dolog egy kis civil

szervezet működése, de elindítója, erjesztője volt és ma is az egy példamutató folyamatnak. Az eredmények nem mindig egyik napról a másikra szülnének. Ezért választottunk meghívónk mottójául egy Ady-idézetet. Tagjaink bátrak voltak, mert tudtak szembenézni önmagukkal, tudtak változtatni, példát mutatni. Feladatunk, hogy e lángot ápoljuk Vesta-szűzként. Befejezésésképpen ide illik Kossuth Lajos szava:

„Aki eleget tesz a maga korának, az minden következőknek él!”

Lipták Béla

*

15 éves az Edelényi Füzetek helytörténeti kiadványsorozat

1987 májusában a frissen várossá lett Edelény bemutatkozott Budapesten a Borsodiak Baráti Köre felkérésére. A kulturális műsor és kiállítás mellett, a műsort követő vacsora és bál előtt, ajándécsomagot osztottak ki a város vezetői a jelenlevőknek, mely többek között tartalmazta a Slezsák Imre és Slezsák Zsolt szerkesztette, EDELÉNY ÉS KÖRNYÉKE című könyvet is.

A könyvet a Városi Könyvtár adta ki a Városi Tanács támogatásával. A kiadásért felelős könyvtárigazgató, Slezsák Imre az Edelényi Füzetek sorozatcímmel és 1-es számmal látta el a kiadványt, bár ekkor még nem volt biztos, hogy folytatása is lesz a megkezdett munkának. Azonban neki volt igaza, hisz 2002 szeptemberében már a 28. darabja jelent meg az elsősorban helytörténeti munkákat felvonultató sorozatnak, ugyanis Slezsák Imre nyugdíjba vonulása után, 1992-től Laki-Lukács László igazgatósága alatt is folytatódott a munka, s ezt nem akadályozta meg az intézmény-összevonás sem.

A Városi Rendezvények Háza és Könyvtár névre keresztelt intézmény újabb kiadványokkal gazdagította a sorozatot. 1999-ben Hadobás Pál személyében új igazgató került az intézmény élére, mely 2000-ben a Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum nevet vette fel a képviselő-testület döntése alapján. A sorozat kiadása nem szakadt meg, újabb szép kiadványok hirdetik az intézmény sikeres helytörténeti és irodalmi tevékenységét.

A sorozat mellett megjelentek az intézmény gondozásában, szerkesztésében sorozaton kívüli könyvek is, ezzel is segítve a helytörténet iránt érdeklődők jobb eligazodását a környékünkön.

A sorozat füzeteinek elkészítésében segítségünkre volt dr. M. Takács Lajos, aki a szöveggondozást végezte, Tóth Bertalanné, aki számítógépbe írta a kéziratokat és Slezsák Zsolt, aki a gépi szövegszerkesztést végezte.

Az Edelényi Füzetek sorozatban megjelent kiadványok:

1. EDELÉNY ÉS KÖRNYÉKE / Szerk.: Slezsák Imre és Slezsák Zsolt. Városi Könyvtár, 1987. 110 p. 1000 pld.

A Slezsák Imre által összegyűjtött anyag a járáások megszűnése után (1984) Edelény városkörnyék területén maradt települések rövid történetét írja le, bemutatja a lakosság létszámának alakulását a 19. század közepétől a könyv születésének időszakáig. Az ekkor még létező társközségi településrendszer is jól nyomon követhető. Az 1986-ban újra városi rangot nyert Edelény ebben a közigazgatási rendszerben már nem töltött be jelentős szerepet.

2. „KIÖNTÖTT A BÓDVA VIZE MESSZIRE...” Edelény környéki népdalok / Béres János, ill.: Mezey István, szerk.: Slezsák Imre. Városi Könyvtár, 1988. 189 p. 1000 pld.

A Debreceni Ruhagyár Edelényi Gyára dolgozóinak anyagi támogatásával jelent meg.

Az edelényi gimnázium nyugalmazott tanára, aki a helyi népdalkört több mint tíz éven keresztül vezette, számos népdalt gyűjtött össze edelényi és Bódva-völgyi dalostársaktól, énekeket szerető emberektől, és ezt a gyűjtését adta közre az edelényi Városi Könyvtár Mezey István kazincbarcikai grafikusművész illusztrációival színesítve.

3. EDELÉNY (Monográfia) Az edelényi népiskola „Beszéd- és értelem-gyakorlat” tantárgya földrajzi részének edelényi anyagához / Írta: vitéz nemes Kis Benedek János, Joó Vencel rk. tanító gyűjteményének kibővítésével. Szerk.: Slezsák Imre. Városi Könyvtár, 1990. 16 p. 600 pld.

Az 1930-as füzet hasonmás kiadása.

Az 1930-ban először kiadott kis füzetből már keveset lehetett fellelni az 1980-as években és egyre többen keresték, különösen az 1973-ban megjelent vaskos, Edelény múltjából című könyv után. Ezért gondolatott Slezsák Imre könyvtárigazgató a füzetke hasonmás megjelentetésére.

4. KEMÉNY ÚTON / Demjén István (Versek), Feledy Gyula rajzaival. Szerk.: Slezsák Imre. Városi Könyvtár, 1992. 70 p. 1000 pld.

Az egykor Martonyiban és Edelényben tanító dr. Demjén István sokirányú művészi munkájával volt jelen Edelény és vonzáskörzete kulturális életében. A festészettel, helytörténettel és versírással is foglalkozó pedagógus első verseskötete a Kemény úton című könyv. A kötetet Feledy Gyula Kosuth-díjas grafikusművész illusztrálta.

A szerző a szendrői Közművelődési Központ igazgatójaként ment nyugdíjba. Jelenleg Cserépfalun él.

5. KALÁSZ LÁSZLÓ: Pályatársak Kalász Lászlóról: Bibliográfia / Szerk., összeáll.: Kéthely Anna és Lukács László. Városi Könyvtár, 1993. 52 p. Készült a költő 60. születésnapjára.

Támogatók: II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár, Miskolc; „Alkotmány” Mezőgazdasági Szövetkezet, Edelény; Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Moziüzemi Vállalat, Miskolc; Bábolna Szendrői Gazdaság Kft.; Bódvaszilas és Vidéke ÁFÉSZ; Bódva völgye Mezőgazdasági Szövetkezet, Bódvaszilas; Edelény és Vidéke ÁFÉSZ; Független Kisgazdapárt Megyei Szervezete, Miskolc; Magyar Írók Szövetsége Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Csoportja, Miskolc; Mezőgazdasági Szövetkezet, Perkupa; MDF Edelény Városi Szervezete; Magyar Szocialista Párt Koordinációs Tanács, Edelény; OTP és Kereskedelmi Bank Rt., Edelény; Önkormányzati Képviselő-testület Polgármesteri Hivatala, Perkupa; Szabad Föld Mezőgazdasági és Szolgáltató Szövetkezet, Szendrő; Szabad Demokraták Szövetsége Edelény Városi Szervezete; Szendrő és Vidéke ÁFÉSZ; Városi Önkormányzat Polgármesteri Hivatala, Edelény.

A Bódva völgye jeles költőjének, Kalász Lászlónak a 60. születésnapja alkalmából, az edelényi Városi Könyvtárban rendezett ünnepségre jelent meg a költőről szóló írások bibliográfiáját és néhány pályatárs róla szóló írását tartalmazó könyv. A József Attila-díjas költő Perkupán született, Szalonnán tanított és könyvtároskodott nyugdíjazásáig.

6. HOLDFÉNYBEN / Fecske Csaba (Versek). Illusztrálta: Sóvári Oszkár grafikusművész. Szerk.: Slezsák Imre. Városi Könyvtár, 1992. 70 p. 1000 pld.

A kötet a Szögligeten született, Miskolcon élő költő, saját szóhasználatával „tájverseit”, jobban mondva azokból egy válogatást tartalmaz. Sóvári Oszkár, az Edelényből elszármazott grafikusművész illusztrálta a kötetet.

7. EDELÉNY, A HOLTIG HŰ SZERETŐ. Igaz história három énekben / Írta: Reviczky Gyula. Három szép képpel. Rajzolta: Feszty Árpád. Budapest. Kiadja a Révai Testvérek Könyvkereskedése. A hasonmás kiadás az Országos Széchényi Könyvtár 17.825/9a leltári számú példánya alapján készült. Városi Könyvtár, 1993. 23 p. 1000 pld. Szerkesztette és az utószót írta: Laki-Lukács László

Reviczky Gyula „igaz históriájának” reprintje a Révai Testvérek által évszám nélkül megjelentetett munka alapján készült. A fiatalon elhunyt költő kassai újságíróskodása alkalmával járhatott Edelényben, s talán ekkor hallhatta a város néveredetének mondáját, melyet ebben a művében dolgozott fel.

8. ÚJ JERUZSÁLEM FELÉ / Gyülvészi István. Szerk.: Laki-Lukács László. Városi Könyvtár, 1993. 21 p. 500 pld.

A Városi Könyvtár Hazatérők sorozata egyik rendezvényét az egykori edelényi református lelkész, Gyülvészi István emlékének szentelték a szervezők. Erre az alkalomra jelent meg ez a karcsú kis füzet, mely az 1929-es, az edelényi és a finkei gyülekezet előtt elmondott beköszönő beszédet és Gyülvészi István életútját tartalmazza.

9. DR. GYÁRFÁS ÁGNES: Bibliográfia / Összeáll.: Eszenyi Miklós, szerk.: Laki-Lukács László. Városi Rendezvények Háza és Könyvtár, 1995. 35 p. 150 pld.

Dr. Gyárfás Ágnes edelényi: bár Miskolcon él, a Deák F. utcai egykori szülői ház még ma is a tulajdona. A munkáit bemutató bibliográfia sokoldalú munkásságáról tesz tanúbizonyosságot. Létrehozója a Miskolci Bölcsész Egyesületnek, mely több mint tíz éve oktatja az ifjúságot.

10. A CSÁSZTAI LÓNYAYAK: Szemelvénygyűjtemény / Összeáll., szerk.: Laki-Lukács László, 1995. 31 p.

A szemelvénygyűjtemény a ma Edelényhez tartozó, egykori Császtza nevű település 19. századi birtokosát, Lónyay Lászlót és családját mutatja be korábban megjelent írások segítségével. A szemelvény összeállítója, Laki-Lukács László kiváló ismerője Edelény és vonzaskörzete nevezetes családjainak.

11. EMLÉKKÉPEK: Edelényiek a második világháborúról / Összeáll., szerk.: Hadobás Pál. Városi Rendezvények Háza és Könyvtár, 1995. 119 p.

A könyvben frontot járt katonák, „málenkij robot”-ra elhurcolt emberek vallanak több évtizedes kényszerű hallgatás után életük második világháborús és azt követő szakaszáról, mely tele volt megpróbáltatásokkal.

Vall a piarista pap, a szabadcsapatba besorozott levante és a megszálló csapatok katonái hivatalnokai. A könyv emléket állít azon edelényieknek, akik meghaltak e vészterhes időkben és azoknak, akik átszenvedték a háború és a táborok borzalmaikat, bizakodva egy emberibb jövőben.

12. DR. VARGA GÁBOR: Bibliográfia / Összeáll., szerk.: Laki-Lukács László. Városi Rendezvények Háza és Könyvtár, 1995. 30 p.

A laki születésű főiskolai tanár, több óvodapedagógiai főiskolai tankönyv szerzője, dr. Varga Gábor munkásságát mutatja be a bibliográfia. A kis füzet dr. Varga Gábor harminc éves tanári pályája évfordulója alkalmából készült.

13. BORSODNAK HÍRNEVES KÖVETE: RAGÁLYI TAMÁS / Összeáll., szerk.: Laki-Lukács László. Városi Rendezvények Háza és Könyvtár, 1995. 67 p.

Az egykor borsodi (Borsod községet 1950-ben Edelényhez csatolták) birtokos Ragályi Tamás a reformkori országgyűlések Borsod megyei követeként vált ismertté a 19. századi országos politikában. A három fejezetből álló könyv első részében Nyilas Ilona 1934-es bölcsészdoktori dolgozatát tartalmazza Ragályi Tamásról, majd dr. Szegőfi Anna Borsod megye képviselője a reformországgyűléseken című írása következik, végül Lukács László, a kötet összeállítója és szerkesztője mutatja be a Ragályi családot és annak nevezetes tagjait.

Ragályi Tamás nővérét Kazinczy Ferenc vette nőül, s a balajti lakodalmon maga a nagy nyelvújító is jelen volt.

14. FEJEZETEK AZ EDELÉNYI ISKOLÁK TÖRTÉNETÉBŐL / Összeáll., szerk.: Hadobás Pál. Városi Rendezvények Háza és Könyvtár, 1996. 119 p.

A könyv Edelény Város Önkormányzata támogatásával készült a honfoglalás millecentenárium rendezvényei alkalmából.

A magyar oktatás 1000. évfordulója tiszteletére jelent meg a könyv, mely egy egyetemes és magyar neveléstörténeti bevezető után az edelényi oktatást, annak intézményeit mutatja be a kezdetektől.

Természetesen nemcsak az egykori Edelényről, hanem a ma már hozzá tartozó Borsodról és Finkéről, valamint az elnéptelenedett és elpusztult Császtáról, azok iskoláiról is számot ad a könyv.

15. TALENTUMOM MEGŐRIZTEM, GYARAPÍTOTTAM...: Három neves szuhogyi / Összeáll., szerk.: Laki-Lukács László. Városi Rendezvények Háza és Könyvtár, 1996. 92 p. 300 pld.

A könyv megjelenését anyagilag támogatták: Martinkó Eszter, Budapest; Martinkó András Közművelődési Egyesület, Szuhogy; Szuhogy Község Önkormányzata.

Három különböző, de egyaránt példaadó életutat bejárt szuhogyiról szól a könyv. Martinkó András irodalomtörténész; Takács János jezsuita szerzetes, aki Kínában volt misszionárius lelkész és a csak névkon Takács József római katolikus plébános, teológiai professzor, egyházi író életútját mutatja be, írásaikból és leveleikből készült válogatás formájában a könyv.

16. CSENKESZFAI POÓTS ANDRÁS ÉLETE ÉS KÖLTÉSZETE / Szerk.: Hadobás Pál. Városi Rendezvények Háza és Könyvtár, 1997. 135 p.

A Weöres Sándor és Kovács Sándor Iván Poóts Andrásról szóló tanulmányát és a költő munkáiból válogatott verseket és egy prózai írását tartalmazó könyv időutazásra hívja az olvasót a 18. század második felébe. A nem éppen mintaszerű életet élő költő világába nyerhetünk bepillantást munkáin keresztül.

A szövegeket ellenőrizte és jegyzetekkel ellátta: Koncz Attila.

17. KÖLTŐ A BÓDVA-VÖLGYBEN / Cs. Varga István, rajz: Mezey István. Városi Rendezvények Háza és Könyvtár, 1998. 137 p. 300 pld.

Készült Kalász László születésének 65. évfordulójára.

A könyv megjelentését támogatták. ÁFÉSZ, Szendrő; Általános Iskola és Speciális Diákotthon, Tornanádaska; Bartók Béla Szövetkezet, Borsodszirák; Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat; Izsó Miklós Gimnázium és Szakképző Iskola, Edelény; Kardos Sándor, Edelény; Kardos Sándorné Galambos Mária, Edelény; Ongaromann Kft., Felsőzsolca; Tornatej Kft., Hidvégardó; Önkormányzatok: Abod, Bódvaszilás, Borsodszirák, Edelény, Hidvégardó, Izsófalva, Jósvafő, Kurityán, Lak, Martonyi, Meszes, Perkupa, Szalonna, Szendrő, Szendrőlád, Szin, Szögliget.

Kalász László (1933-1999) költő 65. születésnapjára jelent meg az Edelényhez is kötődő dr. Cs. Varga István irodalomtörténész munkája, mely bemutatja a költő szülőfaluját, Perkupát, a falut, ahová munkája kötötte, Szalonnát, majd rövid pályarajz után versválogatást közöl az addig megjelent köteteiből.

18. 1848-1849 EMLÉKEI EDELÉNYBEN ÉS KÖRNYÉKÉN / Szerk.: Hadobás Pál, gyűjtötte: Laki-Lukács László, rajzok: Korkos Jenő Zoltán. Városi Rendezvények Háza és Könyvtár, 1998. 97 p.

A könyv megjelenését az edelényi Oktatási Ellátási Körzet támogatta.

Az 1848-49-es szabadságharc 150. évfordulója tiszteletére megjelent összeállítás Laki-Lukács László és Hadobás Pál gyűjtése nyomán jött létre. Az edelényi és a vonzáskörzetéhez kötődő 1848-49-es emlékeket tartalmazó könyv sok érdekességet tartalmaz a szülőföld történelme iránt érdeklődők számára.

19. TÖRÖDÉSBEN: sorsok, művek, históriák / M. Takács Lajos. Városi Rendezvények Háza és Könyvtár, 1999. 136 p. ill. 300 pld.

Megjelent a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Önkormányzat Mecénás Alapja támogatásával.

Az Edelényben élő szerző kiváló ismerője a kárpátaljai magyar irodalomnak. A könyv válogatást tartalmaz a témában 1990 és 1999 között megjelent írásaiból, valamint a hazai irodalomról, írókról szóló cikkeiből.

20. BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYE KISMÚZEUMAI / Szerk.: Hadobás Pál. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 2000. 56 p. ill.

Az edelényi Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum a 2000-ben megrendezett Borsod-Abaúj-Zemplén megyei kis múzeumok találkozójára jelentette meg ezt a füzetet, mely keresztmetszetét adja a megyében működő kis múzeumoknak, magán- és önkormányzati gyűjteményeknek.

21. ORMOSBÁNYA: EPIZÓDOK EGY BÁNYATELEP MÚLTJÁBÓL / Írta és szerkesztette: Hadobás Pál. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 2000. 79 p. ill.

A könyv a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma támogatásával készült.

A szerző régi adósságát törleszti, amikor szülőhelye történetét összeállítja a kötetben az ormosbányai önkormányzat felkérésére a helyi millenniumi ünnepségre. A komoly kulturális múlttal is rendelkező bányatelep mindig élenjárt a termelésben, és az üzem sokat áldozott a sportra is.

22. MEGSZÁLLNI VALAHOL / Ormos Gyula (Versek), ill.: Mezey István, szerk.: Fecske Csaba. A Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, valamint a rudabányai Érc- és Ásványbányászati Múzeum közös kiadása, 2000. 65 p. ill.

A könyv a Pro Renovanda Cultura Hungariae Alapítvány „Unger Mátyás Emlékére” Szakalapítvány támogatásával készült.

A tragikus sorsú költő Papp (Ormos) Gyula posztumusz kötetét a két intézmény az irodalom iránti elkötelezettsége okán jelentette meg. Különösen fontos ez azért, mert környékünk nem bővelkedik jeles irodalmárokkal, és úgy gondoljuk, hogy azoknak, akik művelői vagy művelői voltak, nagyobb odafigyeléssel kell ápolnunk munkásságát.

23. EDELÉNY VÁROSKÖRNYÉK VÁLOGATOTT HONISMERETI BIBLIOGRÁFIÁJA / Összeáll., szerk.: Hadobás Pál, ill.: Fazekas Péter. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 2000. 80 p. ill.

A Pro Renovanda Cultura Hungariae Alapítvány „Unger Mátyás Emlékére” Szakalapítvány támogatásával jelent meg a bibliográfia, mely 1021 tételt tartalmaz Edelény és vonzáskörzete településeiről.

A válogatás kitér a történelmi, művelődéstörténeti, néprajzi, régészeti stb. emlékek irodalmára is.

24. A HODOSSYAK: Egy edelényi kovácsdinasztia történetéből / Összeáll., szerk.: Laki-Lukács László. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 2001. 108 p. ill.

Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Közgyűlésének Mecénás Alapja támogatásával készült.

A jól ismert kovácsdinasztia utolsó tagjának, Hodossy Gyula, a népművészet mestere cím birtokosának 75. születésnapjára készült a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat Mecénás Alapja által is támogatott könyv. Főként dr. Bodgal Ferenc (1932-1972), a fiatalon elhunyt néprajzkutató írásaira épül a sok érdekességet tartalmazó kiadvány.

25. IRODALMI KÁVÉZÓ: Kritikák, kisesszék, tárcák / Kaló Béla. Szerk.: Hadobás Pál. A Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, valamint a rudabányai Érc- és Ásványbányászati Múzeum közös kiadása, 2002. 127 p.

Megjelent a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat Mecénás Alapja támogatásával.

A Szuhogyon élő magyar-történelem szakos általános iskolai tanár különböző folyóiratokban megjelent kritikáiból, esszéiből tartalmaz válogatást a könyv. A környékünkhöz és a megyéhez kötődő írók-költők munkái is elemzésre kerültek, az Egerben megjelenő Új Hevesi Napló szerkesztésében részt vállaló szerzőtől.

26. AZ ÉLET ÚTJAIN / Slezsák Imre. Gyűjtötte: Slezsák Imréné. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 2002. 297 p. ill.

Megjelent a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat és a miskolci II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár támogatásával.

A könyv sajnos csak Slezsák Imre halála után látott napvilágot, hiába próbálta emberfeletti erővel még életében elkészíteni azt a szerző. A negyven évig könyvtárigazgatóként dolgozó Slezsák Imre minden fontosabb írása és a róla szóló írások is megtalálhatók ebben a kötetben.

27. MADARAK A SZUTERÉNBAN: Takács Lajos újságíró-
gyakornok cikkei 1970-ből / Szerk.: dr. M. Takács Lajos. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 2002. 164 p. ill.

A szerző 1969. novemberétől 1971. januárjáig az Észak-Magyarország című Borsod megyei napilapban megjelent cikkeinek válogatott gyűjteménye.

28. A MIKLÓS GYULA KERTBARÁT KÖR 25 ÉVÉBŐL / Slezsák Imre. Gyűjtötte: Slezsák Imréné. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 2002. 184 p. ill.

A Slezsák Imre által 1976. február 25-én alapított és hosszú évekig vezetett kertbarát kör tevékenységét foglalja össze. Visszatekintést ad a szőlőkultúra fejlődéséről, a névadó Miklós Gyula munkásságáról, a kör által szervezett borversenyek eredményéről. A sajtóban a körről megjelent cikkekből,

a bort méltató írások, dalok, mondókák közül és a kör tagjainak humoros elbeszéléseiből is közöl a kötet.

A sorozaton kívül megjelent munkák közül:

Dr. Menner Adolf (1824-1901) és a Menner család / Összeáll., szerk.: Hadobás Pál. Városi Rendezvények Háza és Könyvtár, 1999. Edelény

Edelény és a Bódva völgye: segédkönyv a helytörténet és a természetrajz tanításához általános és középiskolák részére / Összeáll., szerk.: Hadobás Pál. Városi Rendezvények Háza és Könyvtár, 1999. Edelény

A Soros Alapítvány és a Bódva-völgyi Oktatási Ellátási Körzet támogatásával készült.

Millenniumi Bódva-völgyi képeskönyv / Szerk.: Laki-Lukács László. Szöveg: Hadobás Pál, Koleszár Krisztián, Laki-Lukács László. Bódva-völgyi Gazdaságfejlesztő Alapítvány, 2000. Edelény